

Gunilla Abrahamsson, Skolexpert
Tel. 0345-18411
E-post: gunilla.abrahamsson@hylte.se

Barn- och ungdomsnämnden

Initiativärende - Åtgärder mot att barn börjar använda tobak redan i 9-årsåldern

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden har tagit del av informationen och därmed är initiativärendet avslutat.

Beskrivning av ärendet

Malin Svan (C) väcker följande initiativärende på barn- och ungdomsnämndens sammanträde den 2026-04-21, §39 BUN:

Åtgärder mot att barn börjar använda tobak redan i 9-årsåldern

Det har uppmärksammats att barn i låg- och mellanstadieålder i ökande utsträckning provar eller använder tobaks- och nikotinprodukter. Att barn redan i 9-årsåldern exponeras för och börjar använda tobak är en allvarlig utveckling med långsiktiga konsekvenser för hälsa, skolgång och social utveckling.

Enligt Folkhälsomyndigheten är tidig tobaksdebut starkt kopplad till ökad risk för livslångt nikotinberoende. Kommunen har genom sitt ansvar för skola, elevhälsa och förebyggande arbete en central roll i att motverka denna utveckling.

Med denna bakgrund önskar vi:

- att nämnden får information från kommunens skolor om de uppmärksammat ett förändrat beteende bland barnen.
- att nämnden får information om hur enheterna jobbar med ett förebyggande ANDTS-arbete.
- att nämnden får information om hur KFN arbetar i det förebyggande folkhälsoarbetet inom ANDTS.

Ekonomisk konsekvens av beslutet

Inte aktuellt för ärendet.

Ärendet och dess beredning

Barn- och ungdomsförvaltningen har ställt frågan till kommunens grundskolor om de har uppmärksammat ett förändrat beteende bland barnen gällande tidigt nyttjande av tobak samt hur man arbetar förebyggande med ANDTS på enheterna. Barn- och ungdomsförvaltningen har även skickat frågan till kultur- och folkhälsoförvaltningen, för att undersöka hur de arbetar i det förebyggande folkhälsoarbetet inom ANDTS.

Förvaltningens bedömning och överväganden

Barn- och ungdomsförvaltningen har ställt frågan till kommunens grundskolor om de uppmärksammat ett förändrat beteende bland barnen gällande tidigt nyttjande av tobak.

Summeringen är att kommunens F-6 skolor har inga eller ringa händelser kring vape/tobak, och Örnaskolan 7–9 upplever att det minskat.

2026-06-08	Hur ser användandet av <u>vape</u> /tobak ut på din/dina enheter?	Upplever du det som ett problem?	Hur hanterar ni kännedom om barn/ungdom som <u>vape</u> under skoltid/efter skoltid?
Enhet			
Unnaryd/Landeryd	Vi har inte märkt någon som använder <u>vape</u>	Nej	Vi ber att elev ska lämna in VAPE om det sker på skoltid. Ringer VH och upplyser dem om att elev har använt VAPE
Kråkbergskolan	Kännedom om någon enstaka händelse	Nej	Vi beslagtar "VAPE" och informerar VH om det skulle visa sig att vi hittar någon som brukar detta
Elias Fries skola	Enstaka tillfällen under skolåret har vi fått nys om att någon har <u>vape</u> eller att de har angett varandra att någon har rökt på fritiden.	Inte märkbart stort hos oss	Vi beslagtar <u>vape</u> om vi hittar dem, vi kontaktar <u>vh</u> ifall vi får reda på eller misstänker att deras barn nyttjar <u>vape</u> .
Torups skola	Vi har haft elever som sålt <u>vape</u> till varandra. Ingen som använt under skoltid, däremot har det förekommit efter skolan i samband med Mobila fritidsgården.	När dessa situationer uppstod såg vi det som ett problem då det förde med sig konflikter och en otrygghet hos eleverna under skoltid	Skolan har gjort orosanmälningar till socialtjänst och kopplat in SSPF. Polis och fältsekreterare har varit ute i klassen och deltagit på ett föräldramöte.
Kinnareds skola	Inga elever	Nej	uppstår det gör vi som vi gjort i Torup
Örnaskolan	Vi har ingen fullständig bild av hur hög konsumtionen är. Upplevelsen är att den synliga konsumtionen har minskat. Hur mycket som sker i det dolda vet vi inte.	Nej men vi vet att ungdomarna använder <u>vape</u> och vitt snus	Vi samtalar med ungdomen, informerar <u>vh</u> och om eleven fortsätter låsa in sig på toaletterna tillsammans med andra så kan det leda till en orosanmälan utifrån om vi blir oroliga kring vad som händer därinne bakom låsta dörrar.
Centrums skolan	Liten utsträckning	Nej	Vi beslagtar " <u>vape</u> " och informerar VH om det skulle visa sig att vi hittar någon som brukar detta
Anpassad grundskola	Används av 2 elever i åk 7-9. Eleverna använder snus, <u>vape</u> och cigg.	Svårt att se om elev har snus på lektion och i så fall får de gå och spotta ut under lektion. Blir då ett avbrott under lektionen.	Om det skulle förekomma så beslagtar vi ex <u>vape</u> , kontaktar <u>vh</u> och <u>socanmäler</u> vid upprepning av användning.

Barn- och ungdomsförvaltningens förebyggande ANDTS-arbete

- I undervisningen på grundskolorna integreras ANDTS-frågorna i tex idrott/hälsa, biologi/naturkunskap, samhällskunskap
- Elevhälsan på samtliga skolor arbetar med frågorna förebyggande genom elevhälsosamtal, hälsoenkät, informationsundervisning tobak, hälsoveckor,
- Under mentorstiden lyfts dessa frågor återkommande.
- Samarbete med KFF, IFO barn och unga, fältassistenten.
- Föräldramöten med riktad information ordnas.
- Rutiner följs när man fått kännedom om användande under skoltid, tillsägelser till elev samt beslagtagning av tobak/vape, dialog med elev och vårdnadshavare, anmälan till socialtjänst kan bli aktuellt vid användande.

Kultur- och folkhälsoförvaltningens förebyggande ANDTS-arbete

- Socialtjänsten ger råd och stöd till personer som har problem med alkohol, tabletter, spel, narkotika eller är orolig över någon annans alkohol-, spel- eller drogvvanor.
- På Kompetenscentrum integreras ANDTS-frågorna i olika ämnen så som idrott/hälsa, naturkunskap, samhällskunskap. Elevhälsan arbetar förbyggande med frågorna för gymnasieleverna på skolan.
- Olika professioner arbetar förebyggande inom sina respektive yrkesroller i mötet med barn och unga, t ex fältsekreterare, fritidsledare, SSPF-samordnare
- Fältsekreterare samverkar med grundskolans elevhälsa kring tobaksinformation.

Dnr 2026 BUN0051

- Örnahallens hälsocenter arbetar enligt konceptet ”100 % ren hårdträning”, vilket innebär:
 - o Utbildning av personal om effekten av dopningspreparat och metoder för att förebygga dopning
 - o Samverkan mellan Örnahallen, Goliat och polisen för att förebygga doping
 - o Antidopningspolicy för alla som tränar på anläggningen
- För att få föreningsbidrag behöver varje förening lämna in en alkohol- och drogpolicy.
- Information och kunskapsspridning via hemsida och sociala medier.
- Övergripande och generell information (där förebyggande kring ANDTS ingår som en del tillsammans med annat):
 - o Trygga vuxna för trygga barn i Hylte kommun är ett nätverk där olika yrkesgrupper (från KFF och BUF) samarbetar för att stärka vuxna runt barn och unga. Nätverket sprider kunskap om barns och ungas livsvillkor och skapar mötesplatser för samtal och erfarenhetsutbyte genom föreläsningar och workshops.
 - o Föräldragrupper, så som ABC (Alla barn i centrum), LFT (Ledarskapsträning för tonårsföräldrar) och FÖS (Föräldraskap i Sverige)

Handlingar i ärendet

§39 BUN Anmälan av nya ärenden

Beslutet skickas till

-

Patrik Engström
Barn- och ungdomschef